

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Principles of Haredism: Text Reading in "Hazon Ish on Faith and Trust" - 14984

Last update 17-09-2024

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: Jewish Thought

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Prof. Benjamin Brown

Coordinator Email: benjamin.brown@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: By Appointment

Teaching Staff:

Prof. Benjamin Brown

Course/Module description:

Rabbi Avraham Yeshayahu Karelitz, known as the Hazon Ish (1878-1953), was the "great leader" of the Haredi Jewish community at the beginning of the State of Israel and one of its key shapers. Over time, he became one of the symbols of its ideology. His small and unfinished book, *Emunah Uvitahon* ("On Faith and Trust"), provides a concise and sharp formulation of several core principles of Haredi Judaism, particularly Lithuanian Haredi thought. It addresses issues of faith, trust in God versus endeavour, Halakhah versus ethics, the decline of generations, and more.

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

At the end of the course, the students will be able to understand the ideology of the Hazon Ish and its role in shaping Israeli Haredi society.

Attendance requirements(%):

100

Teaching arrangement and method of instruction: Text analysis and discussion

Course/Module Content:

1. The Hazon Ish and His Background; Definition of Faith; The Teleological Proof; God as a Concept (Chapter 1, Sections 1-9)
2. The Human Psyche; Intellect and Imagination (Chapter 1, Sections 10-14)
3. The Musar Movement- Principles and Variants
4. Trust in God and Human Endeavour (Chapter 2)
5. Methods for Refining Character Traits: Meticulous Halakhic Observance and Torah Study (Chapter 3, Sections 1-13)
6. Halakhah and Musar (Chapter 3, Sections 14-21)
7. 'The Most Desired Personality': The Ideal of the Torah; The Nature of a Sage

8. *The Development of a Sage; The Role of the Yeshiva; Faith in the Sages* (Chapter 3, Sections 26-30)

10. The Source of Corrupted Character Traits; Torah Study as a Means to Refine Character Traits (Chapter 4, Sections 12-19)

12. *Prophecy and Wisdom (Chapter 6)*

Required Reading:

נושא 1: החזון איש ורקעו; הגדרת האמונה; ההוכחה הטלאולוגית; אלוקים כמושג (פרק א, א-ט) קריאת חובה: שמואל הוגו ברגמן, הפילוסופיה של עמנואל קאנט, ירושלים תשמ"א, עמ' 77-82.

קריאת חובה: מרדכי פכטר, 'מבוא', בתוך: כתיב ר' ישראל סלנטר, ירושלים תשמ"ט, עמ' 38-50; עמנואל אטקס, ר' ישראל סלנטר וראשיתה של תנועת המוסר, ירושלים תשמ"ד, עמ' 100-111.

קריאת חובה: הרב דב כץ, דברי הגות וראות, 'ירושלים תשל"ט, א, עמ' 186-196.

of concept the in study A :Trust and Hope ,Faith" Werblowsky Zwi Y.R :קריאת חובה :
Bittahon" in: J.G. Weiss (ed), Papers of the institute of Jewish Studies, London. Vol.
1, 1964. Pp. 95 - 139.

קריאת חובה: עמנואל אטקס, ר' ישראל סלנטר וראשיתה של תנועת המוסר, ירושלים תשמ"ד, עמ' 66-27.

קריאת חובה: דני סטטמן, 'מוסר והלכה - כמה הערות מתודולוגיות', מחקרי משפט כו (תש"ע), עמ' 27-9.

קריאת חובה: גרשום שלום, שלושה טיפוסים של יראת שמים יהודית, בספרו: דברים בגו, תל אביב תשמ"ב, ב, עמ' 541-556.

קריאת חובה: עמנואל אטקס, יחיד בדורו: הגאון מווילנה - דמות ודימוי, ירושלים תשנ"ח, עמ'

203-186, 222-216.

נושא 9: דקדוק הדין כאמצעי לתיקון המידות (פרק ד, א-יא)
קריאת חובה: יקיר אנגלנדר, 'תפיסת האדם ותפקידה של ההלכה בהגותו של החזון איש', ראשית 2 (תש"ע), עמ' 183-214.

נושא 10: יסוד המידות המקולקלות; לימוד תורה כאמצעי לתיקון המידות (פרק ד, יב-יט)
קריאת חובה: חנה קהת, 'ביצור מעמדה של התורה במשנת החזון איש' בתוך: ישיבות ובתי מדרשות (ע' אטקס, עורך), ירושלים תשס"ז, עמ' 315-356.

נושא 11: שכל ודמיון; ירידת הדורות (פרק ה)
קריאת חובה: אברהם מלמד, על כתפי ענקים, רמת גן תשס"ד, פרק א, עמ' 11-36.

נושא 12: נבואה וחכמה (פרק ו)
קריאת חובה: שאול רגב, הנבואה במשנתו של הרמב"ם – בין רציונליות למיסטיקה, דעת 66-64 (2009), עמ' 45-55.

נושא 13: פרספקטיבה
קריאת חובה: לורנס קפלן, 'אתוס של הכנעה, התאחדות עם רוח התורה ועמידה מול אתגרי הזמן: ר' אברהם ישעיהו קרליץ, החזון איש', בתוך: הגדולים: אישים שעיצבו את פני היהדות החרדית בישראל (ב' בראון ונ' ליאון, עורכים), ירושלים תשע"ז, עמ' 479-519.

Additional Reading Material:

קריאה מומלצת:

נושא 1: החזון איש ורקעו; הגדרת האמונה; ההוכחה הטלאולוגית; אלוקים כמושג (פרק א, א-ט)
קריאה מומלצת: צוות האתר 'לדעת להאמין' (מכון עולמות), 'הראיות לקיום האל', גישה מקוונת: <http://www.knowingfaith.co.il/%D7%99%D7%A1%D7%95%D7%93%D7%95%D7%AA-%D7%94%D7%90%D7%9E%D7%95%D7%A0%D7%94/%D7%94%D7%A8%D7%90%D7%99%D7%95%D7%AA-%D7%9C%D7%A7%D7%99%D7%95%D7%9D-%D7%94%D7%90%D7%9C>.

נושא 2: נפש האדם; שכל ודמיון (פרק א, י-יד)
קריאה מומלצת: דב שוורץ, 'ממדים פסיכולוגיים בנבואת משה – דמיון ושכל', בתוך: משה אבי הנביאים, רמת גן תש"ע, עמ' 253-881.

נושא 3: תנועת המוסר – עקרונות וגוונים
קריאה מומלצת: צבי קורצווייל, 'השורשים הפסיכולוגיים והמשמעות החינוכית של תנועת המוסר על פי כתביו של ר' ישראל מסלנט', בתוך: חינוך האדם וייעודו, ירושלים תשכ"ז, עמ' 217-232; בנימין בראון, תנועת המוסר הליטאית – אישים ורעיונות, בן שמן תשע"ד, עמ' 56-110.

נושא 4: בטחון והשתדלות (פרק ב)
קריאה מומלצת: דרור שפיגל, 'בטחון והשתדלות?' ספריית אסיף באינטרנט.

נושא 6: הלכה ומוסר (פרק ג, יד-כא)
קריאה מומלצת: אבי שגיא, יהדות - בין דת למוסר, תל אביב תשנ"ח, עמ' 315-349; אבינועם רוזנק, 'אגדה והלכה - הרהורים על מגמות בהגות ובמחקר הפילוסופיה של ההלכה', בתוך: מסע אל ההלכה (ע' ברהולץ, עורך), תל אביב תשס"ג, עמ' 185-312.

נושא 7: 'האישיות היותר חמודה': האידיאל של התורה; טיבו של תלמיד חכם (פרק ג, כא-כה)
קריאה מומלצת: שמחה בונם אורבך, 'האדם העליון הדתי לפי רבנו בחיי והרמב"ם', בתוך: חינוך האדם וייעודו, ירושלים תשכ"ז, עמ' 341-356; דב רפל, 'תלמיד חכם וחסיד: שני אידיאלים חינוכיים בישראל', בתוך: החינוך הדתי בגבורותיו (י' עזריאלי, עורך), ירושלים תשמ"ז, עמ' 103-113.

נושא 8: גידולו של תלמיד חכם; תפקיד הישיבה; אמונת חכמים (פרק ג, כו-ל)
קריאה מומלצת: אליעזר בן פורת, 'אמונת חכמים לאורו של החזון איש', ישרון יד (תשס"ד), עמ' תתפ-תתפז.

נושא 9: דקדוק הדין כאמצעי לתיקון המידות (פרק ד, א-יא)
קריאה מומלצת: חיים וקסמן, 'חוק הברזל של החומרה וחרדיותה של האורתודוקסיה', בתוך: קנאות דתית (מ' ליטבק וא' לימור, עורכים), ירושלים תשס"ח, עמ' 181-198.

נושא 11: שכל ודמיון; ירידת הדורות (פרק ה)
קריאה מומלצת: Leiman. Z Shneur, "Giants of Shoulders the on Dwarfs", Tradition 27:3 (1993), pp. 90-94; Hillel Levine, "Dwarfs on the Shoulders of Giants: A Case Study in the Impact of Modernization on the Social Epistemology of Judaism", Journal of Social Studies 40, 1978, pp. 63-72

נושא 12: נבואה וחכמה (פרק ו)
קריאת חובה: שאול רגב, הנבואה במשנתו של הרמב"ם - בין רציונליות למיסטיקה', דעת 64-66 (2009), עמ' 45-55.

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 100 %

Additional information: